

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR
STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. X-242 4, 9, 53, 59, 74, 76, 77 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-922 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO
ĮSTATYMO NR. I-1489 2, 11, 24, 38 IR 47 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIVP-923“ PROJEKTO (toliau - Projektas)**

(TAP-22-430(2); TAIS Nr.: 21-33954(3))

2022-04-08 Nr. NV-915

Vilnius

Projekto rengėjas - Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – ŠMSM).

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos pateiktam Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 9, 53, 56, 59, 74, 77 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui (toliau – MSI projektas) ir Švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 11, 24, 38, 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui (toliau – ŠĮ projektas), kuriais siūloma:

- MSI projektu:
 - apibrėžti aukštojo mokslo socialinės dimensijos sąvoką ir sukurti teisinės prielaidas skirti finansavimą socialinės dimensijos įgyvendinimui;
 - sulyginti reikalavimus stojantiems į valstybės finansuojamas ir nefinansuojamas vietas;
 - nustatyti, kad dalį trumpųjų studijų būtų galima skirti pasirengimui studijoms bakalauro pakopoje, tokiu būdu sukuriant realų mechanizmą, kuris leistų asmenims pasiekti bakalauro pakopai numatytus reikalavimus;
 - papildyti nuostatomis, kad būtų sukurtas mechanizmas, kuris, užtikrinant aukštojo mokslo prieinamumą, formuojant antrąją konkursinę eilę į Vyriausybės nustatyta tvarka skirtas vietas, leistų į aukštojo mokslo konkursinio balo skaičiavimą įtraukti stojamąjį egzaminą, o į tokias vietas galėtų pretenduoti asmenys, turintys profesinę kvalifikaciją ar turintys atitinkamos darbo patirties, taip pat baigę trumpąsias studijas.
- ŠĮ projektu siūloma:
 - įteisinti tarpinio pasiekimų patikrinimo sąvoką ir užtikrinti, kad asmenims, atitinkantiems ŠMSM ministro tvarkos apraše nustatytus kriterijus, po tarpinio pasiekimų vertinimo būtų sudarytos galimybės gauti individualų mokymosi pasiekimų gerinimo planą;
 - nustatyti, kad vidurinis išsilavinimas būtų įgyjamas išlaikius ne du brandos (mokyklinius) egzaminus, o du brandos egzaminus, iš kurių bent vienas būtų vertinamas nacionaliniu lygmeniu (valstybinis).

Dabartinė situacija. Šiuo metu:

- MSI numato: į valstybės nefinansuojamas vietas gali būti priimami asmenys, išlaikę vieną valstybinį brandos egzaminą, o į valstybės finansuojamas vietas priimami asmenys turi atitikti ŠMSM ministro nustatytus reikalavimus; stojančiųjų konkursinis balas skaičiuojamas iš brandos egzaminų, mokymosi ir kitų specialiųjų gebėjimų įvertinimo rezultatų. ŠĮ numato: vidurinį išsilavinimą galima įgyti išlaikius du brandos (mokyklinius) egzaminus; ŠMSM ministro įgaliotos institucijos ir savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas pasiekimų patikrinimus (brandos egzaminus, kitus egzaminus, įskaitas ir kitus mokymosi pasiekimų patikrinimo būdus) pagal ŠMSM ministro patvirtintas mokymosi pasiekimų patikrinimų programas ir mokymosi pasiekimų patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašus, mokinių pasiekimų tyrimus.
- 2021 m. lapkričio 18 d. Seimui priėmus MSI ir ŠĮ įstatymo pakeitimus nuo 2024 m. bus suvienodinti minimalūs reikalavimai stojantiems į pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programas, t.y. nepriklausomai nuo studijų finansavimo pobūdžio turės būti išlaikyti trys valstybiniai egzaminai (lietuvių kalbos, matematikos ir vienas pasirenkamas). Išimtis bus taikoma stojantiems į menų studijas – jiems nebus privalomas matematikos egzaminas, bei asmenims, įgijusiems vidurinį išsilavinimą užsienyje.

Projekto esmė. Iš esmės pritarti MSI ir ŠI projektams, tačiau pasiūlyti Seimui juos tobulinti pagal pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

MSI projektą dėl:

- studijų prieinamumo didinimo ir socialinės aukštojo mokslo dimensijos apibrėžties, įskaitant alternatyvių kelių į aukštąjį mokslą reglamentavimą;
- asmenų iš socialiai pažeidžiamų grupių priėmimo studijuoti, jų prieinamumo didinimo, akademinės paramos skyrimo ir sėkmingo jų dalyvavimo studijų procese modelio;
- trumpųjų studijų, įvertinant tai, kad jos yra susijusios su tos pačios studijų krypties koleginių studijų programomis, ir siekiant dermės tarp profesinio mokymo programų, trumpųjų studijų ir koleginių studijų, didinant aukštojo mokslo prieinamumą profesinio mokymo programų absolventams.

ŠI projektą dėl:

- mokinių pasiekimų patikrinimo ir vertinimo baigiant pradinio ir pagrindinio ugdymo programą bei pagrindinio ugdymo programos pirmą dalį bei mokymosi pagalbos teikimo mokiniams, nepasiekusiems patenkinamo pasiekimų lygio;
- reikalavimų viduriniam išsilavinimui įgyti.

Atitiktis Vyriausybės programai. Siejasi su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 1.6.6 veiksmu „Parenkti Lietuvos aukštojo mokslo socialinės dimensijos tobulinimo veiklos planą pagal užsienio šalių patirtį“ (2022 m. II ketv. - 2022 m. IV ketv.).

Derinimas. Projektas derintas su visomis ministerijomis, Lietuvos universitetų rektorių konferencija, Lietuvos kolegijų direktorių konferencija, Lietuvos moksleivių sąjunga, Lietuvos studentų sąjunga, Vilniaus universiteto Studentų atstovybė, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimu, Lietuvos švietimo taryba, Valstybiniu studijų fondu, Studijų kokybės vertinimo centru, Lietuvos mokyklų vadovų asociacija, Lietuvos pradinio ugdymo mokyklų atstovų asociacija, Lietuvos progimnazijų asociacija, Lietuvos pagrindinių mokyklų asociacija, Lietuvos gimnazijų asociacija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos pedagogų asociacijų vadovų taryba. Projektas svarstytas 2022 m. kovo 29 d. ir balandžio 5 d. Tarpinstituciniuose pasitarimuose ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos ir Teisės grupių pastabas. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabos papildomai aptartos 2022 m. balandžio 1 d. susitikime. Patikslintas projektas papildomai darbo tvarka suderintas su Finansų ministerija ir Lietuvos Respublikos Prezidentūros atstovais.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje ir iki pasirašymo patikslinti pagal redakcinę Teisės grupės pastabą.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aistė Zedelytė - Kaminskė

tel. 8 706 63741, el.p. aiste.zedelyte@lr.lt